

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Pocăința Turcilor.

Sute de ani a ținut domnia cu foc și fer a păgânilor turci peste atâtea și atâtea nenorocite popoare creștine ce li-au căzut între ghiare. Vai de viața ce aceste popoare au dus-o sub jugul păgân. Dar' duhul vremurilor mai nou, a veacului de față, a început să ceară cu glas tot mai puternic *dreptate și libertate* popoarelor! În țerile creștine acest glas a aflat răsădit mai viu și pământ mai roditor, și, deși nu deplin, dar' în mare parte a Europei s'a și dat popoarelor libertatea. N'a voit însă să audă despre aceasta păgânul stat turcesc, ci sugea și mai departe la sângele neamurilor dintre unghiile sale, până au început să întrevină alte puteri creștine în ajutorul nedreptăților, și pe rând i-au fost smulse dintre ghiare unele popoare mai de pe la margini, ear' acum se lucrează pentru înlăturarea de tot a scorpiei de pe trupurile neamurilor creștine nedreptățite.

Neamurile înșiși s'au răsculat și cu arma în mână au început lupta contra tiranului, ear' celelalte state pe calea sa, prin diplomați, îi cer să deschidă un drum mai larg dreptății în țeara sa, căci altfel se va încerca aceasta cu puterea de statele creștine.

Slăbit, putrezit, zguduit în lăuntru de încordările de ridicare a propriilor locuitori, amenințat din afară de putere mare, Turcul a luat, de silă ca de voe bună, hotărîrea să facă dară, cât poate, dreptate în țeară, doară prin asta își mai lungeste viața și stăpânirea azi tare primejdnică.

Sultanul adevă, precum spun cele mai noue știri, e hotărît să-și străforme de tot cărmuirea țerii, așa că va lua în jurul său *patru miniștri creștini*, (până acum erau toți Turci), va întocmi

gendarmeria, până aci toată turcească, pe viitor din Turci și creștini; apoi în comunele cu poporație mestecată, dacă Turcii sînt mai mulți, primarul va fi Turc, ear' primarul mic creștin, și întors: unde creștinii vor fi mai mulți, va fi primarul creștin și al doilea Turc; și așa mai departe va cerca să-și așeze conducerea țerii pe temeiuri cât se poate de drepte. Se va da libertate presei, adevă foilor, ca în alte țeri, etc.

Se pocăește adevă păgânul și vine la gânduri mai bune. De ce? Pentru-că aceasta i-o cere cu tărie duhul timpurilor noastre înaintate, care strigă asupritorilor: *faceți dreptate sau ve duceți peste cap!* și fiindcă popoarele apăsate, înțelegând aceasta, se scutură și ele cu grozava povară în spate și cer răsturnarea ei!

Afară de Turcia însă, mai sînt și alte țeri (puține) în care nedreptatea stă încă întronată și răsădită, și între acestea se numără și împărăția noastră, cea din două părți stătătoare. În Austria însă glasul vremii e auzit și oamenii dela cărma ei, încredințați despre ne-creștină de a te împotrivi lui, încep a-i da tot mai largă ascultare: popoarele mai mici, mult nedreptățite, încep a fi lăsate mai la larg să se desvolte, pentru a feri țeara de zguduirile la care ar expune-o, prin încercări de sufocare.

Ministrul președinte *Badeni* a zis zilele acestea, că în Bohemia va înfrîni să se facă *dreptate* tuturor cererilor drepte în privința folosirii *limbii* boheme și germane, pentru care mai multă ceartă s'a ridicat!

În *Bucovina* încă încep să se deslușească lucrurile spre mai bine și spre mai dreptate pentru popoarele ce o locuiesc, între care mai ales Români.

Peste tot locul vântul dreptății începe să fie primit cu mai puține stavilare.

Numai o țeară mai e în *Europa*, și încă în mijlocul ei, care cu încăpăținare

să împotrivesc cererilor drepte: *Ungaria*. Aci miniștri închid ochii și își astupă urechile și nu vreau să vadă nici să audă de nimic, strigând numai ca niște descreerați: *maghiarisare!*

Și noi suferim greu de această ne-creștină a lor.

Să fie însă încredințați toți oamenii cu nădejde în viitorul neamului nostru, și cu înțelegere pentru desvoltarea fi-rească a lucrurilor în lumea aceasta, că are să se pună, mai curînd ori mai târziu, capăt și în *Ungaria*, acestor nefirești stări de lucruri!

O Reuniune folositoare.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” își va ținea adunarea sa generală estan la 3/15 Nov. în *Tilișca*. Intre altele se vor ținea și două vorbiri economice: despre cultura fînațelor și a poamelor, și despre însemnătatea Tovarășilor agricole.

Din raportul general al comitetului central din Sibiul, tipărit, vedem cât de multe lucruri bune și folositoare pune la cale această reuniune în fiecare an. În anul trecut 1895, a ținut trei întruniri agricole, în comunele Sibiului, Tălmăcel și Săsciori, unde prin ținerea de temeinice discursuri economice, prin care se îndreaptă poporul spre o cale mai luminată în ale plugăriei și cultivării vitelor, s'au adunat mulțime de membri noi Reuniunii; — a arangiat o expoziție nouă de vite (a 6-a) în Apoldul-romănesc, împărțind pe lângă înțelepte povești despre grijirea vitelor, și premii în preț de 100 fl. economilor ce au adus vite mai frumos îngrijite; — a împărțit mulțime de pomi și altoi nobili prin comune, întru sporirea soiurilor alese și bune de poame, trimițînd pe membri cu pricepere să-și planteze în grădinile oamenilor, și în cele școlare; — a dăruit peste 100 kilograme de sămînțe de nutrețuri măiestrite (napi, luțernă)

în comunele din comitat, — și multe alte lucruri bune.

Cei ce doresc să aibă o icoană despre ntr'adevăr prea folositoarea lucrare a acestei Reuniuni, o pot afla credincios desemnată în raportul ei general, ce se poate avea dela comitetul ei central din Sibiu.

Noi mai scoatem numai la iveală, ca lucruri de mare însemnătate, că după o ființă de abia 8 ani, Reuniunea a ajuns să aibă azi întemeiate 9 tovarășii agricole în comitatul Sibiului, după care poporul are nespuse de mult folos!

Reuniunea numără azi aproape 500 membri, avînd venite de aproape 1000 fl. la an. Ear avere îi e de vre-o 3000 fl.—

Condusă cu multă pricepere și tragere de inimă de către comitetul seu în frunte cu dl *Demetriu Comșa*, președinte, *Victor Tordășianu*, secretar, Reuniunea va înflori mereu și va ajuta și pe viitor mult la ridicarea bunei-stări a iubitelui nostru popor de rîud din acel comitat. I-o și dorim din inimă aceasta, precum am dori de mult ca în fiecare comitat să se înființeze, după modelul ei, cât mai în grabă astfel de prea folositoare Reuniuni.

Știe românește!

Primum următoarele șire:

»Dle redactor! Nainte cu vre-o 2 luni am cerut la stația din Deva „bilet la Orăștie”, dar' patriotica casieră, deși nainte de mine dase la un țeran, vîzîndu-mă în țoale »nemțești», n'a voit să-mi dea, spunînd să-i cer ungurește. Eu n'am voit. Un servitor de stație ce era aproape, i-a spus ungurește unde voiu să merg, — dar' tot nu mi-a dat, dacă n'am cerut eu ungurește! Am mers la șeful stației să-i spun ce 'mi-s'a întîmplat. Asta să făcea și mai tun, că nu știe ce zic, ci să-i spun ungurește ori nemțește. I-am zis pe românește: Să știți că meste uc pe tren fără bilet și fac plănoare peste d-voastră la Direcția trenurilor la Arad! Ca lucrul să fie mai bine întemeiat, 'mi-am luat doi mar-tori și am mai mers odată la cassă și am cerut bilet românește; dar' așa! cassiera se

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Vîntul.

(După Lenau).

Depart, în străini, plecăm
Privind pierdut în urma mea,
Și o vîzî spîndînd ceva
Plecată peste geam.

Ea 'mi-a trimis un bun cuvînt
Tovarăș drumului pustiu —
Dar' ce 'mi-a spus nu pot să știu!
Că s'a pierdut în vînt...

A trebuit să plec, s'o las —
Tu vînt sîlbatec, rîu ce-mi ești
N'a fost destul?... Să-mi mai răpești
Și scumpul bun rîmas?...
St. O. Iosif.

Din sbuciumul vieții.

— Nuvelă. —

Amîndouă erau vîduve și locuiau sub unul și același acoperemînt într'un edificiu frumos cu trei ridicături în strada »Corbului». Bărbatul celei dintîi, a căreia era casa, murise în urma unei răceli, după o mare vînațoare, ear' al celeilalte în luptă la Bosnia. Și una și alta rîmăsesse cu câte un băiat. Până când însă cea dintîi rîmăsesse în stare foarte bună, avînd o moșie de sute de jugere de pământ, păduri și vii și bani gata,

a doua, al cărei soț fusese agent de asigură-ție cu un mic salariu de 60 fl. la lună, rîmăsesse sîracă de tot, locuind o odaie într'un colț al etajului al treilea, pe chirie. Până când doamna casei cu copilul ei se îmbui-bau în tot ce numai inimile lor doriau, ea cu al seu abia aveau cele mai neapărat de lipsă, căci trăia din munca mînilor ei numai. Lucra mult și se scula de dimineață, ear' seara se culca tîrziu, căci chiria era mare, ear' traiul vieții la oraș pentru omul sîrac e scump.

Ele numai odată în lună vorbeau 2—3 minute una cu alta, când cea sîracă mergea la cea bogată să-și plătească chiria. Copiii lor, deși creșteau sub un acoperemînt, nu se vîzură până foarte tîrziu, căci unul creștea în bine și îndestulare, ear' celalalt în lipsă și suferințe, lucruri ce-i țineau pe convenita de-părtare unul de altul.

Vremea tace și trece... Cei doi copii fură deodată înscrîși la gimnasiu și deodată îl și sfîrșiră. Cel sîrac, ca de regulă, învăța bine, avea și nițel ajutor, ear' celalalt, mijlociu. În decursul alor opt ani cât au stat în gimnasiu, nu schimbă doar' nici o vorbă unu cu altu, căci cel bogat, ca copii de domni mari, era mîndru și nu se prea uita la copilul femeii sîrace, dar' nici acesta, modest cum era, nu se imbulzia atîta după cunoștința și prietenia domnișorului, știînd că salonul cel fin nu se potrivește cu postavul cel dur și vînet, ear' ghetele de lac cu atîta mai puțin nu cu ciobotele de piele de vițel...

După-ce sfîrșiră gimnasiul amîndoi se înscrîseră la academia de drepturi. Bogatul în »capitală», ear' cel sîrac a rîmas în orașul O., unde fusese și până acum și unde pe lângă că studia regulat, încît index-uri ca ale lui nici unul nu avea, el muncia și altfel, scriînd în o cancelarie și mai dînd lecții, de se susținea și se îmbrăca pe sine, și mai ajutara și pe mamă-sa.

— Te-ai chinuit destul, măicuța mea, cu mine până m'ai scos din penele cele rele, acum e rîndul meu. Drept aceea, te rog, nu mai munci ca până aci, căci și așa ești slabă. Vreau să-ți trăești în tîgnă bîtrînețele, dacă ai suferit și ostenit destul în tinerețe, zise într'o zi tînerul către mamă-sa, după-ce ajunse să poată căștiga cât le era de lipsă la amîndoi. Mama fericită că are un așa copil bun îl sărută pe frunte și-i mulțumi cu lacrimi în ochi.

Până când fiul femeii sîrace învăța ca nime altu și era fala profesorilor și soților și prin sîrguința sa se susținea și pe sine și pe mamă-sa, pe atunci juristul din »capitală», fiul doamnei bogate, numai cât știa unde e facultatea de drepturi, căci el nu venise să învețe, ci să-și petreacă, să cheltuească și să benchetuească, ca așa să tragă asuprași luarea aminte a lumii. De e drept că numai a bogaților e lumea și plăcerile e, pentru-ce să nu guste el mai mult din ele decât alții, căci doară el e acel fiu fericit, care dacă cere dela mamă-sa o sută, ea îi

trimite două, să nu fie napoia altora! Dar' de-ar fi grămada cât de mare, dacă tot iai și nu mai pui, scade. Așa și banii bogatei doamne, al cărei fiu folosindu-se de slăbi-ciunea ei, cheltuia fără cruțare! Era tîrziu când încep să gîndească la urmări, că adevă pe lângă atâtea cheltuieli, până să sfîrșească, nu auția mamei sale, ci zece către ea, nu 'i-ar fi de-ajuns! Nu era actriță căreia el să nu-i facă »curte». Pentru vre-o trei a și duela! Și nu erau nici tineri de »dai Doamne», adevă grofi, baroni, cu cari el să nu fie »prien-ten bun».

Numele lui era bine cunoscut chiar și... polițailor de noapte cu cari de multe-ori avuse a face.

— De vei urma ca până aci ajungem la sapă de lemn, îi scrise mamă-sa într'o scri-soare ca răspuns la cererea lui pentru o sumă mare de bani.

De geaba! El cheltuia tot mai mult și din zi în zi cerea mai mulți bani dela mamă-sa. Ear' de cumva se întempla să nu capete în-dată suma cerută, făcea datorii. Când însă mamă-sa îi scrise că mai mult nici o datorie nu-i va plăti-o, el imitîndu-i subscrierea, falsifică o mulțime de cambii pe sume mari, căci altcum nu putea să ajungă în grația frumoasei Mariette, cea mai vestită actriță de pe arena teatrelor din capitală.

Venind vremea plății, într'o epistolă îi spuse mamei sale, că dacă în cel mai scurt timp nu-i trimite suma cerută, să îmbrace haine de jale, căci el nu va mai fi între cei vii!

aprinse foc de îndrăzneala mea și deși servitorul i-a spus de nou unguerește ce voese, *mi-a dat bilet!* M'am urcat pe tren fără bilet. Am plătit în loc de 40 cr. cl. II): 80 cr. Am făcut apoi arătare, tot românește, la direcția trenurilor la Arad, arătând ce nedreptate mi-a făcut încarnata cassieră și cerând ca onorata Direcție să o îndrume la ordine și se-mi întoarcă cei 40 cr. ce i-am plătit preamult, și anume de tot pe nedrept, numai pentru încăpăținarea unei femei, ce vrea să mă silească să vorbesc cum nu știu ori nu vreau.

Mulți îmi ziceau, că dacă scriu românește, n'am să capăt răspuns. Am zis: fie, eu din dreptul scumpei mele limbi, nu slăbesc nici o iotă!

La vre-o lună am primit răspuns pe arătarea mea și anume îmi spune direcția, că față de cassieră a pășit în chipul convenit pentru purtarea ei îndărătnică, și cei 40 cr. mi s'întorc înapoi!

Pe mine, firește, mă îndrumă direcția, ca pe viitor, pentru a încungiura neplăcerile, să numesc stația la care vreau să merg, așa cum e scris pe tabla de lângă cassă, (adecă unguerește). Că eu o să-i primesc sfatul ori nu, asta e treaba mea.

Ieri (2 Nov. n.) având să fac același drum, am mers la aceeași cassieră, și i-am cerut tot așa: „*bilet la Oraștie, clasa a doua*“, și nu mică mi-a fost mirarea văzând că leoaica din rândul trecut se îmbălbăie, se omenise, și mi-a dat îndată biletul cerut, fără nici un murmur, numai uitându-se nițel cam... unguerește la mine!

O scriu aceasta nu ca să mă laud, ci ca să fie de îndemn și altora, să nu se sparie îndată de cea dintâi furtună arpadină când au a face așa cu slujbași de printre noi, ci să înfrunte numai cu bărbăție și să se arunce au hotărâre în luptă pentru sfintele noastre drepturi, și azi un pic, mâine un pic, să îmbălbăiească prea încrezuții noștri, și ni-se va face și nouă viața mai suferită, și vom fi și noi mai respectați, și nu vor mai cuteza să ne calce în picioare drepturile noastre și să ni-le palmue cu atâta nerușinare, cum azi o fac cei mai mulți dintre ei!

Mie mi-a făcut cocoana de care e vorbă, o zi foarte amară când am pățit-o cu ea, și dacă aș fi pus pușca la picior și aș fi plecat capul, ea rămânea biruitoare, ear' eu un laș ce m'am lăsat biruit, — așa însă încordând și eu coarda, am ajuns unde arăta, și azi giupâneasa — știe românește!...

No!..

Hrănitarii stricăciunii.

Alegerile pentru dietă săvârșite luna trecută, ni-au dat triste semne despre sănătatea morală a celor ce conduc această patrie.

Guvernul în frunte cu căprarul de gendarmerie Bánffy, și-a pus de gând să-și curețe dieta de toți aceia pe cari îi credea mai „primejdioși“, ear' pentru a-și ajunge acest scop, n'a ales deloc în folosirea mijloacelor cari de cari mai neiertate: Gendarmerie, amenințări, miliție mobilisată, lingușiri, făgăduințe și mai ales *cumpărări de suflete pe bani!*

Nebună alergă biata mamă dintr'o chilie în alta, frângându-și mâinile desnădejduită, căci fiul ei, deși acum de șese ani era în capitală, nu făcuse nici un examen, ear' din avere dacă mai lua cât îi cerea el, nu-i mai rămânea de cât larga lume!

Neavând ce face îi trimise și această sumă, rugându-l să nu mai facă datorii, ci să vină mai bine napoi la orașul seu natal, O..., unde cu vremea să-și deschidă cancelarie, căci de unde nu, ajung amândoi hula lumii, că averea le înnoată în datorii! Fiul ei însă își urma calea deprinsă, dintr'o plăcere în alta, până-ce în urmă bunurile rămase dela tatăl seu ajunseră la tobă, mamă-sa în casa nebunilor, unde și muri în curând, — și el... în temniță, căci se dovedi falsificarea cambiilor pe numele mamei sale.

*

O tăbliță cu litere de aur de pe perețele unei case cu trei rânduri din strada „Corbului“ vestește publicului că acolo șede și-și are cancelaria Dr. Traian Romănuț, avocat.

Ear' într'o chilie dintr'un colț al rîndului al treilea, în care a șezut odinioară o femeie săracă cu copilul ei, azi din mila domnului avocat, care ajunsese om bogat, șede de pomană cel mai sărac și cel mai nefericit dintre nepuțincioșii lumii — fiul bogatei femei de odinioară.

Giulița, cott. Arad, 1896.

Antoniu Popp,
preot român gr.-cat.

S'au luat banii cu lopata, cum ai zice și s'au aruncat oamenilor numai ca să-și spriginească în lucrarea sa de zdrobire a potrivnicilor de care avea răcori! În multe cercuri unde erau căpetenii de ale opoziției, cum sînt Apponyi, Ugron Gábor, Barta Miklos și alții, oamenii guvernului plăteau votul cu 200 și cu 300 fl. Ba într'un loc, fiind lipsă mare de ele, au cumpărat mai la urmă, numai 20 de voturi cu 40.000 fl. Ear' unde nici cu banii n'au prins, au pus baionetele în piept alegătorilor și au făcut președinții de alegeri cele mai neînchipuite volnicii, numai să treacă vremea prescrisă și se declare alegerea de încheiată, pe partea omului lor!

Toată lumea e mirată de ce s'a făcut aici la alegeri. A cheltuit guvernul nu mai puțin ca 6 milioane de floreni pentru a-și putea scoate oamenii sei biruitori, și a stîns peste 100 de vieți de oameni ce i-s'au împotrivit și a trimis la spital peste 1000 de nenorociți, împunși de baionete ori călcați de cai pentru-că nu s'au dus acolo unde el îi mîna!

Așa fiind, firește, a eșit biruitor, că din 413 deputați, abia au intrat în dietă 100 contrari lui, ceialalți toți mameluci unu ca unu mai mut și cap plecat!

Cel mai mare rău pentru țeară din toată comedia aceasta, e faptul, că corupțiunea, stricăciunea cea mai ordinară, de a deprinde adecă pe oameni să-și vîndă pentru bani sufletul, voința, dreptul lor, s'a cultivat și se cultivă de acest guvern al Jidovilor și a Sodomei, încât tot omul cu durere de inimă pentru susținerea bunelor moravuri în țeară, cu căderea căroră dusă e și fericirea țerii, — trebuie să cadă pe gânduri!

E înspăimântător! Legea croește pedepse aspre și celo-ce dau bani și celor ce primesc banii, ear' călcătorii legii cine sînt? Inșiși cei-ce le aduc și ar fi chemați a le păzi.

Lățirea și hrănirea stricăciunii în popor, pare a fi gândul conducător al acestor cărmuitori fără suflet și fără D-zeu!

O pildă dela noi:

N'a fost lipsă la Oraștie de nici un om de pe la sate, că fiind un singur candidat, tot el rămânea ori erau de față 10 ori 1000 de alegători! Și cu toate acestea zbirii stricăți ai stăpînirii au ridicat ce-au putut de prin sate și au adus pe ziua alegerii la oraș. De ce? Întău ca se lovească cu chiar Români în hotărârile conducătorilor Români, a doua ca să-și îmbete și îndoape aci pe oameni, hrănind în ei aducerea aminte de stricăciunea ce se face sufletelor lor la astfel de zile!

Cum n'a fost lipsă de ei, trebuiau lăsați oamenii acasă, ori chiar dacă au venit, să nu li-se deie nimic! Nici mîncare nici beutură! Atunci ziceam și noi că e om de omenie nou alesul baron. Dar' el nu numai că li-a dat, ci acum după alegere, a trimis acasă pe la oameni câte 2 fl. unui alegător!

Ce va să zică aceasta? Vreau să hrănescă cu ori-ce preț stricăciunea în popor, ca el să nu o uite și mereu să-și aducă aminte, că la astfel de alegeri, are privilegiu a-și vinde sufletul și votul seu!

E o crimă acest lucru, ear' cei-ce îl hrănesc și răspundesc, oameni vrednici nu de pus să facă legi și judecăți țerii, ci de întins pe bancă și măsurați...

O întimpinare.

Luncoiu-de-jos, Nov. 1896.

Onorată Redacțiune!

În nrul 43 al prețuitei foi ce redactați, fiind vorba despre alegerile din Zarand, se scrie la adresa mea, că eu n'aș fi spus la alegătorii din comuna Scroafa, pe care o administrez, să nu meargă la alegere.

Asta nu-i adevărat.

Fiind timpul cam scurt pentru mine, dela adunare până la alegere, ca să pot vorbi cu toți alegătorii, am lucrat așa: În comuna Scroafa, am mers Mercuri înainte de adunarea dela Brad (ținută Joi) și cu cantorul Avram Benea am umblat pe la alegători, și fiecareia i-am spus să vină la adunare, și că hotărîrea ce se va aduce în acea adunare să o

țină ca sfîntă fiecare, și să rămână acasă în ziua când va fi alegerea! S'au și dus alegători la adunare, în număr frumos, peste 50! Spună dl raportor din care comună au fost mai mulți, deși Scroafa are abia 120 case.

Știindu-i pe parochieni ascultători, oi blânde, i-am lăsat singuri, până în preseara alegerii, și m'am apucat să sfătuesc pe cei din parochia mea, Luncoiu-de-jos, cari nu fuseseră ia adunare. Când ce să vezi? Un lup în acea noapte mi-a învrăjbit turma, și încă cum? În seara de alegere, după-ce s'a întunecat a început primarul Nicolae Benea a colinda pe la casele alegătorilor, și înșelându-i, în aceeași noapte a și dus mai mulți alegători, de n'am mai putut da față cu ei.

Aflând despre aceasta, cantorul Mihai Benea s'a dus în calea lor, însă pe lângă toate rugămintele și rușinările, nici unul nu s'a întors, ci douăzeci de lăpădături, (frunțașii din sat și cei mai de dai Doamne au rămas acasă), au mers la votare.

Sînt următorii: Benea Adam I. Rus, Benea Ioan al Flori, Benea Trif I. Simion, Benea Simion al Flori, Benea Aron I. Crăciun, Benea Lazar I. Samson, Benea Adamică (n'a votat), Benea Nicolae I. Rus (primar), Benea Rusalin, Benea Todose, Bulia Antonie, Fejer Dumitru, Goia Nicolae, Pascău Maxim, Pascău Toma, Stefan Avram I. Lazar, Tod George, Benea Adam al Patroșii, Moțiu Crăciun, unul nu știu care să fie. Dar' și dintre acestia, după spusa unora, n'au votat decât 12 inși. Cu durere trebuie să spun, că între acestia sînt doi cari cetesc „Foaia“ și „Revista“.

Așa fiind, cred că nu eu port vina, ci primarul Nicolae Benea, care a cugetat că să se facă brav înaintea pretorului, fiindcă i-se apropie alegerea de primar, și îi e frică că n'ar mai fi poate ales.

Domnul raportor nu știe ce greutăți întimpini în astfel de lucruri? De ce s'au dus din alte comune? pe care le laudă, ca d. e. Ormindca 14 inși! Peștera 8 inși, pe cari eu insumi i-am vîzut întorcându-se, și de cari chiar și părintele Bacilă mi-s'au plâns, că i-a sedus primarul, că în miez de noapte în virful degetelor au trecut pe lângă casele din sului, ca să nu-i audă! Și oare ai putea imputa păstorilor sufletestei din acele comune, că nu i-au luminat?

Privitor la parochia mea Luncoiu-de-jos, poftescă dl raportor, și întrebe pe fiecare alegător, la care nu i-am spus să nu meargă la alegere? și toți făgăduind că nu vor merge, am rămas liniștit. În urmă sau dus 8 inși cu primar cu tot, și vr-o câțiva gur i-cască ne alegători!

Cu durere trebuie să arăt că între votați se număra și cantorul meu Avram Groza, om bătrîn, și ca el cu stare nime în comună, dar iubitor de argint; a ales mai bine argintul, ca sfaturile mele!

Așa stînd lucrul cred că e lămurit pentru ori-și-cine că eu am lucrat din toate puterile pentru întărirea hotărîrilor aduse în adunarea din Joia înaintea alegerii, dar că n'am reușit întru toate, vede ori-cine că nu port vină.

Ioan Fugădă,
preot rom. gr.-or.

Cel mai nou proces.

Martî (3 Nov.) s'a pertractat în fața curții cu jurați din Cluj, cel mai nou proces „politic“, făcut „Foi Poporului“ pentru o poezie publicată în Maiu „La Ardeal“ de un anumit Romul Bengescu din România. Cum autorul n'a putut fi adus din Țeara în fața înpinte-naților dela Cluj, procesul s'a pertractat numai contra răspunzătorului pentru Redacție Andreiu Balteș. Apărătorul Dr. Ilea, avocat în Cluj, a ținut o vorbire înflăcărată și doveditoare dar a vorbi azi adevăr și a cere dreptate șovinistilor, este a te lupta cu nori de vînt ori a bate toaca la urechea surdului.

Acusatul a fost declarat vinovat și pedepsit cu patru luni temniță ordinară și 500 fl. pierdere din cauza foii, precum și purtarea cheltuelilor de proces în sumă de 26 fl.

S'a înaintat recurs la Curie.

Adăugînd la aceste pedepsele ce le-a mai primit în cel mai nou timp dl Balteș pentru „Tribuna“ încă, d-sa stă azi în fața unei pedepse neîncepte, de 15 luni prinsoare de stat și 4 luni temniță ordinară, dacă Curia nu va schimba osîndeale, ceea-ce de altfel nu s' poate aștepta!

ÎMBRĂȚIȘAȚI NEGOTUL.

(Urmare și fine.)

3) Cu vorba, că: de bună-i bună neguțătoria, dar unde are omul capitalul să înceapă? — să nu ne stee nimeni înainte! Un tînăr ce-a învățat neguțătoria cu bine, chiar de n'ar vrea să-și deschidă neguțătoria proprie, fie că n'ar fi avînd prindere, fie că nu vrea să aibă grijile cele mari de stăpîn, poate trăi toată viața lui boierește în prăvălia altui neguțător, ca conducător, avînd 50—80 fl. la lună ori și mai mult! — Ear' de vrea să-și deschidă prăvălie, fie cât de sărac: poate! Sînt zeci de prăvălii mari în orașe mari, cari, dovedindu-le că ești om de omenie, îți implu bucuros prăvălia cu marfă, numai să o vinzi și să le plătești lor pe rînd din prețul ei, — și în chipul acesta, începînd dela nimica toată, te trezești după un an doi, cu prăvălia plină de marfă proprie și cu datoria plătită!

Despre asta fiind vorba, să nu uităm că Jidani sînt oamenii cei mai iscușiți în ale negoțului; ei par a fi născuți pentru negoț. Și priviți, vă rog, pe un Jidan, că îți vine în sat neavînd nimic. Își face rînd de nițel credit în oraș; mai are și el 50 fl. la chimir, și se apucă cu mîrunțușuri de care are poporul mai mare lipsă, și ca mîne îl vezi că are multe lucruri mai mari în prăvălia sa, ear' peste 4—5 ani e boerul satului și bate doba la casa unor economi de frunte, pe cari i-a îndatorat șieși! Cum se înțelege asta, dacă nu așa, că banii lui nu i-au adus floren după floren, ci un floren i-a adus alți 4—5, ceea-ce l'a făcut să se îmbogățească așa, ca în poveștil! Și noi stăm și ne mirăm numai de dînsul, și de unde la venire îl batjocuream, acum trecem cu pălăria în mînă pe dinaintea lui, și-l privim codiș, bănuitor, că doar' o fi știind cu «spirituș»! Dar' nici unul nu ne avîntăm la hotărîrea de a încerca și noi, firește mai creștinește și mai cu cinste, cu «spiritușul» lui, care nu e altceva decît negoțul cel atît de bogat rîsplătit al celui-ce se deprinde cu dînsul! Avem ochi și nu vedem, stă binele naintea noastră, și nu ne încumetăm să ne apropiem de el!

Așadar' nici vorba, că de n'ai capital nu te poți apuca de neguțătoria, — nu stă!

4) Dar' un om ce a învățat neguțătoria, unde mintea i-s'a agerit și duhul de întreprindere s'a dezvoltat într'insul mai mult ca dac'ar fi umblat după economie, — dacă chiar nu vrea, nu e nevoit să rămână neguțător la oraș! El poate să se întoarcă ear' la sat și să se ocupe cu economia lui, și și ca econom el are să facă, negreșit, mai bune isprăvuri ca alții, tocmai fiindcă la neguțătoria a învățat să stoarcă folosul din capital și muncă! Dar' să fie ori-și-cine încredințat, că pe un atare om nu-l mai lasă sufletul lui în pace, ci pe lângă economie, el se va mai apuca și de negoț: cu bucate, cu poame, cu vite, cu ce-i va veni bine, și va face isprăvuri de minune! Așadar' ori-cum o întorci, învățătura neguțătoriei de vre-o stricăciune nu-ți poate fi, de folos însă da, ori-ce te-ai apuca să faci în viață!

Acestea ar fi socotințele cele mai pipăite, că de ce neguțătoria e mai bună, aducînd adecă mai mult venit, ca plugăria.

Dar' mai sînt și altele:

5) După ce, de pildă, ne zbuiciumăm noi mai mult în lume, dacă nu după țigăna vieții și ușurătatea ei? Ear' despre aceasta fiind vorba, cred că nici nu trebuie să mai stăruim mult, căci ori-cine va îngădui, că viața negustorului e, la toată întemplantarea, mai tîcniță și mai ușoară ca a bietului plugar istovit de greul muncii și ars de razele soarelui! De ce dar' noi ne ferim de aceasta și nu ne gândim să aibă macar unii din fiii noștri și ei o viață mai de dai Doamne?

6) Aduge că, neguțător fiind în orași ai puțină a-ți crește fiii la școală pregătindu-i pentru ce voești, fără să simți, aproape nici o greutate cu ținerea lor, pe când econom, zădavîr să fi se poți ținea unul dintre fii tîi, ear' pe ceialalți, deși vezi poate că-s deștepți și prind la carte de minune, ești silit să-și lași ear' la coarnele plugului d-tale, îngropînd nu arare-ori într'inșii niște capete luminate, din cari școala ar fi scos bărbați de cel mai mare folos neamului!

7) Unde să mai pui neatîrnarea ce o au, și trecerea la care neguțătorii se ridică și în sate și în orașe? Priviți listele reprezentanțelor orașenești ori comunale, și vedeți cât de frumos e numărul neguțătorilor ce

sunt membri ai reprezentanței, întrând într'însa, cei mai mulți, ca viriliști. Așa că chiar dacă n'ar fi »ales«, în urma multelor succituri ce se fac la noi la »alegeri«, el intră acolo în virtutea dării ce plătește, și în adunările reprezentanței el își poate totdeauna ridica cuvântul după-cum îl îndeamnă inima și simțimintele lui, ori place cuiva ori ba! E mare lucru acesta! Negustorul are parte și cuvânt la cârmuirea comunei sale, unde mult poate ajuta și îndrepta!

O miie și o sută ar mai fi cuvintele cari toate, și tot așa de tare, grăesc unui popor cuminte și îmbrățișeze cu fiii sei, neguțătoria. Ne oprim însă deocamdată la acestea, crezând că sunt deja de-ajuns pentru a dovedi, că într'adevăr, nu înzadar stăruim noi cu atâta tărie pentru îmbrățișarea neguțătoriei de către iubitul nostru popor român.

Și acum, după-ce am vorbit până aci așa cu hotare mai largi, că se potrivește pentru toți Românii de pretutindenea, — să ne mărginim nițel privirea și să căutăm cum stăm în nemijlocita noastră apropiere, în comuna aceasta frumoasă și înfloritoare?

Ne pare rău că nu putem arăta niște stări de lucruri tocmai îmbucurătoare! E Cugirul comună curat românească, (vorbind aici de comuna înșasi și nu de colonia dela băile erariale unde locuiesc și mulți streini ca lucrători, și între cari nu avem nimic de zis dacă se află și neguțătoria de neamul lor). Și are comuna aceasta atâtea trebuințe, că trăesc într'însa *cinci* neguțători! Fiind cumpărătorii toți Români, nu s'ar potrivește oare, ca și neguțătoria să fie mai mulți, și anume cel puțin 4 din 5, Români? Negreșit că da. Dar în faptă ce vedem? Intre 5 negustori, abia e *unu* Român, și și acela abia de câteva luni aci, ear' pân'aci, și și acum ceialalți, sunt toți — streini!

Trebuie, drept spunând, să ne măchnească stările acestea de lucruri, și, oameni doritori de adevăratul bine al poporului nostru, să ne ridicăm vocea și să-l facem băgător de seamă asupra scaderii, cerând îndreptarea lucrului cât mai în grabă!

Cei 5 neguțători în Cugir au, socotind în sumă rotundă, cel puțin 7000 fl. venit cura la an. De unde? Din aceea ce Românii din Cugir varsă în prăvăliile lor! Și ce cade din această frumoasă sumă adunată dela Români, ear' în pungii românești? Până înainte cu un an — *nimic*, ear' acum de când e și un negustor român, să cadă cel mult 1000 fl., celelalte 5—6000 însă — tot în ale străinilor!

Nu vă înfiorați, fraților, de adevărul acesta? Și nu vă dați seama cât bine ar urma pentru noi toți dacă chiar întors ar sta lucrul? Sau doară nu ne e cu puțință se-l facem să stee întors? Cine ar îndrăzni să spună că nu? Sigur că putem, numai *să vom* și să fim cu toții unu ca unu străbătuți de dorința nobilă de a ne sprigină pe ai noștri și numai pe ai noștri!

Am vedea atunci în scurtă vreme 2, 3 ori chiar 4 negustori români bogați, în o comună frumoasă ca aceasta; ear' negustorii aceia ar ținea în prăvăliile lor ucenici și ajutoare ear' dintre Români, și aceștia ajunși mari, s'ar risipi prin comunele vecine pe unde nu sânt, și ar deschide acolo prăvălii, și așa an de an, rînd pe rînd și încetul cu încetul, am vedea sporind și ridicându-se numărul neguțătorilor noștri prin sate, apoi prin orașe, dându-ne ca mâne încheiată treapta mijlocie între pătura cultă, a învățaților, și cea a poporului de rînd, treaptă ce atât de rău ne șede că nu o avem, și atâta bine ni-ar face de am avea-o!

S'ar îmbogăți singuraticii, ear' în îmbogățirea lor, neamul s'ar îmbogăți! Și când ai avea, cum de atâtea-ori am avut și avem, lipsă: ai avea și cătră cine să te îndreptezi cu rugarea să jertfească ceva din prisosul seu, spre cutare ori cutare scop înalt, folositor, sfânt, și rugarea ț'ar fi ascultată, căci ar fi de unde! Pe când așa, eată ce rău stăm!

Ca să se vadă doar' și mai împede unde poate duce o mișcare bărbătească pe terenul neguțătoriei, să vă spunem, iubii ascultători, o istorioară, pe care de altfel poate mulți din D-Voastră o și cunosc.

În marea comună *Seliște*, lângă Sibiu, comună însă ce după numărul locuitorilor nu e mai mare ca Cugirul, decât cu 2—3 sute suflete, — înainte de aceasta cu 20 de ani, nu erau de loc prăvălii. Un tinăr plin de voință și cu duh întreprinzător, *I. Comșa*, a venit la gândul, că n'ar fi, poate, rău, să deschidă el în această comună o prăvălie, să nu alerge oamenii tot la Sibiu după toate celea. Și a deschis prăvălia. S'a apucat de ea cu un capital nu tocmai mare. Intreprinderii a început să-i umble foarte bine din capul locului și să iee un sbor neînchipuit de desvoltare! A trebuit să o mărească, s'o îmbogățească an de an mai mult, și deja la vre-o 10 ani dela întemeiere, a trebuit s'o așeze pe picior de tot mare, așa cum e azi:

o prăvălie care cumpără și vinde, trece prin mâinile sale, mărfuri pe an, mai multe ca

ori-care prăvălie mare din Sibiu însuși! Azi, după 20 de ani, în prăvălia numită nu mai intră și ies mărfuri pe an de mii de florini, nici de zeci de mii, ci de mai multe sute de mii de florini, cari toate, firește, lasă după sine o frumoasă pulbere de aur stăpânului prăvăliei, ajuns la o avere de tot însemnată, a sa de acum 20 de ani fiind 20—30 de ori mai mare!

Ei bine, fraților, nu e aceasta ceva încântător, ademitor? Câți din noi muncim 20 de ani și averea ne stă locului ca la început, ori, în cele mai multe feluri, dă cu vremea chiar înapoi, îmbetrânind noi și coplesindu-ne familia. Pe un neguțător bun și harnic însă, n'o să-l auzi nici când tânguindu-se de aceasta, ori-ce familie ar avea!

Ear' cece-ce pe noi mai deaproape ne privește, e pilda ce numita firmă a dat-o, întâi propriei comune, apoi jurului și cu vremea Ardealului întreg!

Nainte cu 20 de ani nu era în Seliște nici o prăvălie. Dl Comșa a deschis pe cea dintâiu. Au văzut oamenii că acesta e bun meșteșug, și s'au pus și ei pe lucru, și azi unul, mâne altul, au deschis pe rînd la prăvălii, așa că azi singură Seliștea are 10 prăvălii de frunte, în piață, afară de celelalte încă p'atâtea mai pe de laturi! Și toate stau bine!

Ear' după Seliște s'au luat comunele vecine, și azi e plin jurul, în Gales, Tilișca, Vale, Rășinari, Sibiu, Cacova, Gurariu, Orlat, Rod, Poiana, etc. etc. de prăvălii românești, toate întemeiate la pilda și cu spriginul firmei mari Comșa din Seliște, care li-a dat și le dă ajutor și oameni cu pricepere! Mai mult: Cercul s'a întins tot mai tare și destul de repede, și azi în jurul Blajului, în comitatul Albei-inferioare, prin Munții-Apuseni și în alte multe părți, s'au răspândit prăvăliile românești, cari toate din Seliște au pornit și cu firma Comșa de-acolo s'au ajutat la început și stau și acum în legătură! Azi firma numită, vinde marfă în vre-o 72 de comune, unde își are oamenii duși și așezați ca neguțători!

Eată, fraților, ce poate harnicia și vrednicia puse în lucrare mai ales pe terenul neguțătorească!

Dar' cred a fi spus destul, pentru a fi trezit în iubii ascultători încredințarea, că folositoare deprindere e neguțătoria, și vrednică a ne deda cu dînsa!

Și acum o altă vorbă. Voind să-ți faci pe unu din fii negustor, nu alege nici-odată pe cel mai slab, mai mărginit, ci din contră pe cel mai isteț! Și la plugărie și la meserie, mai merge cu oameni mai mărginiți la minte, dar' la neguțătoria, de vrei să faci ispravă de să-ți fie fală: să dai băiatul cel mai cuminte!

Multe s'ar putea încă vorbi pe coarda aceasta și despre lucrul acesta, dar' ca să nu prea obosească onorații ascultători, încheiu, readunând în linii rezezi foloasele neguțătoriei și așezând ear' chestia în cadrul general din care am pogorit cu dînsa.

Imbrățișând noi cu însuflețirea cu care s'ar cuvenit, neguțătoria:

am umplea în scurtă vreme satele și orașele de oameni de ai noștri cu prindere, care ar putea apoi crește neamului mai mulți fii luminați decum azi se cresc; —

nu ni-s'ar mai putea ridica învinuirea că nu știm prețu un atât de bogat isvor de venit, ci stăm numai cu mâna pe sapă lipiți de glie; —

am spori vîzînd cu ochii în bogăție: s'ar îmbogăți singuraticii, ear' printr'înșii neamul s'ar îmbogăți; —

avînd bogății, ne-am ridica îndoit și întreit de repede și pe scara culturii în sus; — bogăția noastră spirituală nu ar mai sta în aceeași neasemănare păgubitoare în care stă azi, cu cea materială; —

când ar fi vorba de spriginirea unei lucrări folositoare neamului, nu ne-am mai simți atât de dureroș legați pământului și osândiți a nu ne putea mișca din pricina sărăciei;

și altele, și altele, și altele!

Ear' dacă dorim, și cine n'ar dori? să ajungem toate aceste stări fericitoare, desmurțitoare a avîntului nostru, apoi pe lângă cultivarea economiei, pe lângă îmbrățișarea meseriilor și creșterea de oameni de carte: noi să ne apucăm mai cu multă voie, mai cu multă însuflețire decât până acum, de — *neguțătoria!*

Atunci zbuicimul nostru de azi, de a ne apropia și noi de frumoasa țintă după care se zbat toate popoarele, *ținta desvîrșirii și fericirii proprii*, — nu va mai fi nici el atîta de împedecat, atât de greoiu și nu ne vom vedea nici noi multă vreme atât de înapoi rămași în toate, față de alte neamuri! Binele în toate privințele s'ar revîrsa și peste noi mai cu belșug, mai cu prisos!

Vi-am spus acestea, fraților, dim inimă.

Dorim ca să fi găsit în D-Voastră inimi primitoare, să fi aflat răsunset, și pe mulți dintre D-Voastră să-i fi hotărît a-și încerca noro-

cul, fie ei înșiși, fie cu fiii lor, la neguțătoria, ca pe de altă-dată, când vom mai avea norocul a veni cu adunarea »Despărțimentului acestuia IX. (Orăștie) al Asociațiunii«, la D-Voastră, să aflăm în Cugir nu mai mult un singur negustor român, ci 3—4, și toți bogați și mulțumiți!

Vă dorim din inimă ca așa să fie!

Alegeri în Austria.

In 4 Nov. s'au început în Viena alegerile pentru dieta provincială a Austriei-de-jos. **Partidul creștin al lui Lueger merge din biruință în biruință!** În dieta trecută erau la putere așa zisii »liberali« (ca ai noștri) spriginiiți pe Jidovi. Acum de 75 de deputați aleși în întăia zi, 50 au reușit de-ai lui Lueger, contrari liberalilor și Jidovilor!

Cât de altfel se desvualtă acolo lucrurile în asemănare cu cele dela noi!

Congregația de toamnă.

(urmare din Nr. 42.)

Dintre lucrurile asupra cărora s'au urmat desbaterele înainte de amiază (15 Oct. n.), mai însemnăm statorirea unor aruncuri comitatense pe anul 1897 și anume: pentru îngrijirea bolnavilor s'a stabilit 1.8% (adeacă aproape 2 cr. după floren) după darea directă; — pentru casa comitatensă tot atâta, 1.8%; — pentru încuștirarea miliției, adeacă pentru căsarma din Deva, după darea de casă 1% (un crucer la floren) ear' după cealaltă dare 1/10 % (după 10 fl. un crucer); — în urmă pentru pensionarea notarilor, 8 cr. de fum.

În ședința de dupamiază dl F. Hossu a întrebat pe vicișpanul de ce dînsului nu i-a trimis invitație la ședința asta nici la cea premergetoare ei? Vicișpanul scoate din buzunar invitația pe care o trimisese dlui Hossu la ședința festivă millerară în Maiu, pe care dl Hossu i-a trimis'o napoi scriind pe ea »nu se primește!« și spune că dînsul ia vorba asta pentru toate invitațiile și de aceea nu-i mai trimite. Dl Hossu răspunde vicișpanului că prea e încrezut și tractează afacerile de-a călare și puțin serios, și-i spune să-și aducă aminte de ce era când nu era unde e, pentrucă această aducere aminte îl va face să fie mai modest. Asupra lucrului va face de altfel, arătare la ministru.

Dl Dr. A. Muntean vrea să vorbească și d-sa la acest obiect, dar' vicișpanul nu-l lasă spunînd că nu e pus la desbatere.

Venind sub desbatere, la rîndul seu, hotărîrea magistratului orașului Orăștie, prin care ridică plățile oficialilor și statorește diurnele, hotărîre ce să așterne congregeției spre întărire, — se aduce totodată la cunoștință că au fost înaintate și trei recursuri contra acelor hotărîri: unu a dlui Michel Bela, căpitan orașănesc, contra punctului privitor la salariul căpitanului orașănesc, altul al personalului manipulant magistratual contra statoririi plății oficialilor, și al treilea, al dlui Laurian Bercian contra hotărîrii aduse de primarul orașului prin care respinge recursul ce mai mulți locuitori ai orașului înaintaseră contra hotărîrilor de urcare a plăților din vorbă.

Congregația nimicește hotărîrea adusă de comunitatea orașănescă privitor la urcarea salarelor, fiindcă, precum dovedeau recursurile, s'au adus pe cale necorectă, totodată să reprobă hotărîrea respingătoare a primăriei dată pe recursul locuitorilor, fiindcă nu primăria e chemată a hotărî pe recurs.

Alegerea de medic cercual la Orăștie, întemplată în chip fodoristic la 2 August, congregeția o nimicește, sub cuvânt că dl pretor Fodor a făcut pentru alegere pași pe care nu dînsul ci vicișpanul era chemat să-i facă. (Ce ț'i omul! Dacă-i dai nas, se aventă ca zimeii de hârtie ai băieților, tot mai sus, până în mintea sa se crede vicișpan, mâne fișpan, poimâne ministru și așa »tăt mai mare« ca hăl din poveste!)

Dl Dr. Muntean spune că arătarea de ce e nimicită alegerea, nu e deajuns! Nu numai pentru asta a fost a se nimici acea alegere, ci și pentru alte isprăvuri și mai ridicole ce s'au făcut acolo de protopretor, dar' pe cari isprăvuri comisia permanentă nu vrea să le arate cu degetul. Le spune dreptaceea d-sa: acolo s'au eschis dela candidare în chip volnic alți concurenți, băgându-li-se vină la diplomele de doctori, diplome asupra cărora nu un pretor (mai ales dacă-i subțirel și ușurel în toate privințele) e chemat să aducă judecări! Pentru asta a fost a se nimici alegerea!

Dl I. Simion, președinte la sedria orfanală, arată chiar ordinaținea ministerială, care prescrie anume, că conducătorul alegerii e dator să pună în candidație cel puțin pe 3 inși, ca să fie de unde alege!

Asta a scos și mai virtos la iveală volnicia îndrăsnănelui protopretor al Orăștiei. Alegerea a fost astfel nimicită.

NOUTĂȚI

La temniță. Dl *Nicolau Muntean*, preot român, osândit la două luni închisoarea de stat pentru »agitații« și aderențe naționale, a intrat la 29 Oct. n. în temnița din Seghedin pentru a-și împlini pedeapsa. Ii dorim și d-sale și soților d-sale de suferințe, tărie și sănătate să poată trece în pace și prin această probă.

»Victoria« infloritorul institut românesc de credit din Arad, a împlinit la 1 Noemvrie n. 9 ani dela înființarea sa, și a ajuns în acelaș timp ca sumele depuse de public spre păstrare la ea să atingă cifra de un milion floreni v. a. Din acest privilegiu s'a și ținut o ședință plenară a direcțiunii, cu membri comitetului de supravegere și a consiliului de censored, în care ședință s'a eternisat faptul de mai sus, doveditor de multă încredere din partea publicului în buna conducere a institutului, prin aceea, că s'au votat 500 fl. ajutor pentru studenți săraci, și s'a hotărît totodată să se ceară dela adunarea generală încuviințare pentru întemeierea unui fond de binefacere cu menire culturală.

Petrecere în Hunedoara. Tinerimea română din Hunedoara aranjează de azi o săptămână (14 Noemvrie n.) o petrecere cu joc (hotelul »Hunyadi Várhoz«) în folosul *bisericii gr.-or. române* de acolo.

Convocare. Reuniunea învățătorilor români gr.-ort. din districtul *Sas-Sebeș* își va ținea adunarea sa generală în zilele de 8/20 și 9/21 Noemvrie a. c. în orașul Sas-Sebeș. La această adunare generală se invită toți membrii acestei reuniuni, precum și toți amicii și binevoitorii cauzei școlare. Vor diserta și ținea prelegeri practice la această adunare, dnii T. Popovici, G. Tatar, S. Roșu, și Avram David, și între altele, e a se alege și un vicepreședinte. Convocarea e făcută prin dnii Z. Murășan, președinte, G. Tatar, notar.

Lumină nouă. O descoperire de tot însemnată se spune că s'ar fi făcut în America, patria celor mai neașteptate descoperiri. Un învățat American a isbutit anume, a fabrica o lumină nouă, care este întocmai ca lumina zilei, așa de plăcută și nesticăcioasă vederii. Deocamdată se pot lumina cu ea case și nliți chiar și descoperitorul își dă șilinta se o desvîrșească tot mai mult și să lumineze apoi orașe întregi cu ea, încât noaptea să pară că e ziua în amiaza mare.

Cununie. Dl *Stefan Rădneanu*, negustor în Băița, și *Elisa Filimon*, fiica dlui preot Filimon din Vărmaga, își vor sêrbă cununia la 3/15 Noemvrie 1896, în biserica gr.-or. română din Vărmaga. Le dorim fericire!

Săpun interesant. Din Londra se vestește, că un fabricant de-acolo ar fi isbutit să facă un nou tel de săpun, care nu numai spală, dar' și dă postavurilor acea culoare pe care o dorești! De mâni și de vase însă nu se prind colorile. S'a început fabricarea lui și trimiterea prin țeri.

Constituire. Societatea de lectură »Ioan Popasu« a teologilor și pedagogilor gr.-or. român, din Caransebeș s'a constituit în 5 și 12 Octomvrie st. v. precum urmază: Președinte dl Gherasim Sêrb, Vice-president (president al comitetului): Coriolan Zuia, cl. III, notar I: Valeriu Daliciu, cl. III, notar II: Solomon Bălint, ped. IV, bibliotecar: George Băiaș, cl. II, vicebibl: Patrichie Rădneanu, ped. III, cassar: Aureliu Sdicu, cl. II, controlor: Ioan Stan, ped. IV, redactor al toii »Progresul«: Coriolan Zuia, cl. III. — Membrii în comitetul executiv al societății: Aureliu Ciucșu George Treța, cl. III; Radu Pirtea și Ioan Roșca, cl. II; Michail Costescu și Aureliu Maghețiu, cl. I; Petru Huncuța, ped. IV, Mărian Groza, ped. III, Nicolae Șola, ped. II, și Iosif Jian, ped. I.

»Povestea Vorbii« este numele unei noue foi literare ce apare la București (Strada Câmpineanu 13) condusă de o grupă de tineri literați de bună speranță, printre cari și iubitul poet Coșbuc. Au apărut doi numeri pân'acum, la fiecare dl Coșbuc a colaborat cu câte ceva. Din numărul 2 reproducem azi o poezie în foită. Recomandăm această foaie iubitorilor de literatură. Costă 8 lei pe an și apare în fiecare săptămână.

Răvaș negru.

Deși i-am îndemnat și noi și preoții și cărturarii noștri buni de pe sate, ca să stee acasă, totuși, precum am spus, s'au aflat multe suflete rătăcite și lacome care au alergat la orașele unde era să se aleagă deputați în 28 luna trecută. Neascultarea celor

scăpătați a trezit multă scârbă la oamenii noștri buni, și din multe părți primim scrisori, mai ales dela țerani, prin cari ni-se arată cari au fost păcătoșii din satul lor și ne cer să-i dăm în vileag să fie de rîs și crestați pe rîvașul negru.

Dăm azi câteva.

Din *Raportul-mare* ni-se scrie:

D-le Redactor!

Vă rog binevoiti a-mi da voe în mult prețuita noastră »Revistă« să pun cu numele pe acele oi rătăcite dela noi, cari fără un pic de rușine și frică de D-zeu s'au lăsat seduși de primărie, și au alergat în 28 Oct. la Orăștie, ca nu cumva să treacă mâncările și beuturile cele de »cinst« și ei să nu le guste. Acele oi perdute, cari și-au lăsat ziua de lucru și s'au dus Mercuri să postească la oraș cu papricaș de cal, sînt: Tiruța Toader, bogatul cel-ce postește Lunia, fiindcă nu i-se arată (ear' Mercuria a mîncat carne de cal); Biriș Josim, care postește Matia, pentru-că îi vine greață, Costa Lazar, care postește Joia și Sămbăta de teamă să nu s'erăcească, și Costa Nicolae, fostul primar, care încă a fost la fața locului. Acestora cari și-au vîndut nația și legea lor strămoșească de dorul cărnii, neascultând de glasul binevoitor al națiunii lor, le zicem: să le fie rușine!

*

Din *Fizești* ni se scrie

Și în comuna noastră s'au aflat, dle redactor, de au mers 6 Români la alegere la Deva să voteze pentru deputat. Au fost îndemnați oamenii de notarșul Kovordányi dela Bêrseu, ear slabii de inger care i-au dat ascultare sfatului lui de inger al satanei între noi, sînt următorii: Dumitru Abrudean, Aron Anghel, Aron Bogdan, Cricimar Solomon-Piticu, și Lazar Maier cantor! Cest din urmă nu-i mai vrednic să mance prescură!

Asemenea și din alte părți, pe care îi vom cresta pe rînd, ca pe unii ce n'au voit să asculte de glasul sfânt al maicei națiuni, de a sta departe de stricăciunea celor ce atăta rîu ne vreau și ne fac!

FEL DE FEL

Foc stîns cu — vin. Un foc puternic a izbucnit zilele trecute într'un mare deposit de vinuri din Korbett's Station (în California). În câteva minute, nacarile au crescut așa de tare, că o parte întregă a depositului în care era o mare cătățime de vin nou, a fost cuprinsă până la coperiș. Deodată coperișul se surpă și în cădere sparge cea mai mare parte din butoaietele cu vin ce erau în deposit. Pompierii cari până atunci suferiau din cauza lipsei de apă, au început a umplea pompele (puștile) lor cu vinul care curgea din vasele sparte și mulțumită acestui fluid, au putut mîrgini focul și au mîntuit două alte mari compartimente pline cu vinuri vechi.

Acolo s'au fost Pricăzării noștri cari au venit la alegere, cu popii Paladie și Avram Nicolae, că știu c'ar fi învățat ei omenie pe nebunii pompieri, cari au făcut prostia de-a risipi beutura pe foc!

**

După-ce concurase zadarnic pentru toate posturile vacante din țeară, dascălul Tudorache a dat ortul popei «din lipsă de mijloace de trai».

Un prieten i-a însămnat mormîntul cu o cruce de lemn pe care a scris:

«Aci zace dascălul Tudorache în singurul loc pentru care n'a concurat nici-odată!

POSTA REDACȚIEI.

D-Sale *Petru Cursan* în 7. Ți-am trimis de nou numerii 41. 42. 43. De aici îți merge regulat. Dar chipul de ce ni l'ai trimis?

D-lui *J. D. iun.* în *Lupeni*. Vi-am scris 50 cr. pentru lunile Noemvrie—Decemvrie din ăstan; restul de 1 fl. 50 cr. pentru anul viitor.

D-lui *T. M.* în *S.* vor apare din ele în oarecare număr viitor. Mulțumită.

D-lui *D.* în *T.* Adresa îi e: redactor la »Voința Națională« în București.

Cărți nouă.

„*Descrierea corpului omenesc* și regule igienice, pentru școalele primare, de *Iuliu Moisil*, dir. gimn. în Tîrgu-Jiu», este titlul unei broșurele de 90 pagini apărute de curînd în editura librăriei N. D. Miloșescu. Prețul 50 bani. E o descriere pe scurt a alcătuirii corpului omenesc, cât se cere dela un școlar să știe, pentru a putea mai bine păzi sănătatea.

*

„*Aforisme, cugetări și reflexiuni*“, de *M. v. T.* se numește o broșură de 112

pagini apărută la Timișoara, de vînzare la librăria diecesană din Caransebeș. Cuprinde mai multe sentențe scurte, adunate de autor ca rezultate ale cugetării sale asupra vieții. Sînt scrise nemțește și românește. Venitul curat al cărții se va folosi pentru ajutorarea sêracilor din Caransebeș.

„*Monografia comunei Alibunariu*“ de *T. V. Petrișor*, inv., a apărut în Caransebeș. 20 cr.; 30 pagini. Descrie amănunțit și cu multe date, stările economice și culturale ale comunei.

*

A eșit de sub tipar:

„*Istoria teatrului român*“ de Mihail N. Belador artist la teatrul național din Iași, în editura dlor Ralian și Ignat Samitca în Craiova, un volum de 120 pagini, dedicat augustei Scriitoare Carmen Sylva. În *partea I*: face în fugă istoricul teatrului în Moldova dela 1800 până 1850, apoi în Muntenia dela 1800—1850, înșirînd bărbații ce și-au câștigat merite în aceste vremuri pentru teatru român. În *partea II*. istoria teatrului dela 1850 încoace și a muncii bărbaților noștri ce s'au pus pe înălțarea lui.

Tot la dnii Ralian și Ignat Samitca în Craiova au apărut:

„*Dicționarul universal al limbii române*“ de Lazar Șăineanu, cuprinzînd vocabularul complet al limbii vorbite și literare; terminologia științifică, artistică și industrială; nomenclatura mitologică și folclorică; vocabular general biografic, geografic și istoric, cu privire la România și țările locuite de Români. Volum de aproape 1000 pagini cu coloane duble, costînd numai 6 lei 50 bani, broșat. Un dicționar fără îndoială folositor cărturarilor doritori a cunoaște bine limba noastră.

*

Tot acolo:

În „*Biblioteca romanelor celebre*“ a apărut afară de »Fromont și Risler« și un al doilea roman cu prețul foarte neînsemnat de 75 cr. unul (volum de câte 300 pagini), și în curînd ese de sub tipar al treilea: „*Bel-Ami*“ roman de Guy de Maupasant, vostitul scriitor francez.

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

LOTERIE.

Tragerea din 24 Octomvrie st. n.

Budapesta: 67 25 10 48 47

Tragerea din 31 Octomvrie st. n.

Timișoara: 84 5 13 70 81

Tragerea din 28 Octomvrie st. n.

Sibiu: 82 45 3 72 41

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI

dela 27 Oct.—2 Nov. st. v.

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
--------	-------------------	----------------

Dum. a 24-a d. Ros., gl. 7, sft. 2.

Dum.	27 Muc Nestor	8 Gottfrid
Luni	28 Muc Terentie	9 Teodor
Marti	29 Mta Anastasia	10 Andreiu
Merc.	30 Muc. Zenovie	11 Martin Ep.
Joi	31 Apost. Stachie	12 Cunibert
Vineri	1 SS. Cosma și Dam.	13 Stanislau
Sămb.	2 Muc. Achindin	14 Venerant

Măcelărie nouă în Orăștie.

Subscrisul îmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că am deschis o

nouă măcelărie

în casele domnului **S. Corvin** (drumul țerii).

Rog onoratul public să binevoiască a mă onora cu cercetare, făgăduind a-i da totdeauna carne bună și sănătoasă, pe lângă următoarele prețuri:

1 kilo	carne de vită	32 cr.
1	„ carne de vitel	32 cr.
1	„ carne de porc	48 cr.
1	„ carne de oaie	28 cr.

Nicolae Opincar.

139 (491) 3—3 măcelar.

ATELIER de TEMPLAR

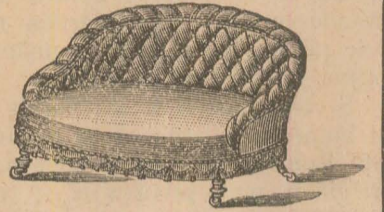
Drumul țerii Nr. 3.

Casa proprie.

ȘI

DEPOSIT DE OBIECTE FUNEBRALE!

Subscrisul îmi iau voe să atrag binevoitoarea luare aminte a onor. public din **Orăștie și jur**, asupra bogatului meu magazin cu tot felul de

Mobile de casă

precum: **scaune, paturi, mese, dulapuri, canapele**, etc. ce se află totdeauna gata, ori, la dorință, se gătesc după plac și în grabă!

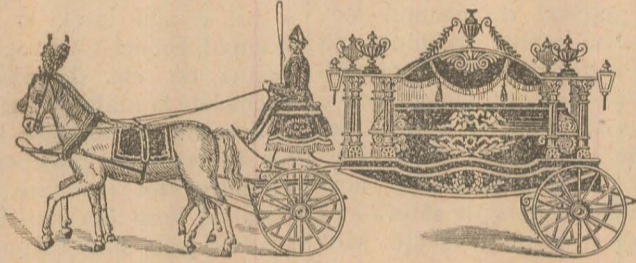
Îmi recomand mai departe

Depositul de lucruri trebuincioase la înmormântări,

precum:

sicriuri,

de
aramă, nuc,
goron și de
brad,
pompoase ori
simple;

cruci,
cununi de mort,
și toate
pânzele
de
lipsă!

Sînt 19 ani decînd am aceste bogate magazine, în casele mele proprii (drumul țerii Nr. 3), ear' acum le-am arangeat și îmbogățit de nou și temeinic!

Rugînd onoratul public pentru numeroase comande, îi promit lucru bun cu *prețuri foarte ieftine!*

George Brassai

145 (492) 1—15

măsar.

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în **Orăștie** un

Stabiliment de flori

și sînt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!**

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuesc *îndată* comande de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte**

etc. cu cele *mai moderate prețuri.*

Comandele din afară se efectuesc *îndată* și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

88 (493)

florăreacă.

13—26

BUCHETE DE NUNTĂ

„FAGEȚANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACIUNI
în Facset (Banat)

acoardă după **depuneri spre fructificare** de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

128 (494) 8—16

Direcțiunea.